

# Stemmer fra Europas gader

**KLAUS OG JUNIOR I ATHEN. Oplevelser fra international konference om hjemløshed – hvad lærte vi, og hvad kunne vi bidrage med? Er det overhovedet relevant for SAND at være afsted?**

**Af Klaus Krag og Junior Kjartan Emhjellen, SAND Hovedstaden**

Hvert år afholdes der en konference et sted i Europa, arrangeret af Feantsa. Feantsa er en NGO, der er en sammenslutning af organisationer, der arbejder med hjemløshed. Det officielle mål er, som SANDs, utopien om at ende hjemløshed. De fokuserer dog på hele Europa.

I år gik turen til Athen, et af Europas fattigste lande. Så det fine hotel, konferencen blev afholdt på, var en skarp kontrast til, hvad vi oplevede på gaden. Det var desværre tydeligt, at 30 % af alle grækere lever under den europæiske fattigdomsgrænse.

Da vi snakkede med andre organisationer fra de andre lande, blev det også tydeligt, at vi i Danmark har det bedre end de fleste. Selvom vi begge, op til flere gange, er røget igennem det danske sikkerhedsnet. Det kunne vi blandt andet se ved, at der ud af 400+ mennesker var 4 erfaringseksperter (hjemløse eller tidligere hjemløse), og 3 af dem var fra Danmark.

Vi mener, at der trods alt er mere overskud og støtte til at lave brugerstyrede foreninger med hjemløse og tidligere hjemløse i DK, hvilket var overraskende for mange af de andre professionelle organisationer, vi mødte. Vores kontakt til medier og politikere var de nærmest i chok over. Men som vi forklarede, er det mere overbevisende at høre historien fra en, der har levet den.

Og det var en af de største ting, vi kan bidrage med hos Feantsa: "Ask not what you can do for the homeless, but what

the homeless can do for you.”

*Og det var en af de største ting, vi kan bidrage med hos Feantsa: “Ask not what you can do for the homeless, but what the homeless can do for you.”*

*Klaus og Junior, SAND Hovedstaden*

## **Brugerstemmer og manglende inddragelse**

Der var bl.a. et seminar, hvor de snakkede om unge hjemløse. Der blev snakket med unge professionelle, mellemledere og topledere – men ikke med dem. Og det var, som om de lyste helt op, da vi påpegede, at det måske var en god idé at spørge dem... og måske lave et udvalg af unge hjemløse på tværs af Europa, så man kunne se, om der var problematikker, der gik igen. Så kunne man fokusere på dem som international organisation og ikke gå i problematikker, der kun berørte ét land.

En anden ting, vi har tænkt at arbejde på, er, at vi i SAND – og måske Hus Forbi, der også er en brugerorganisation – kunne slå os sammen om et oplæg, der fortæller om fordelene ved brugerinddragelse. Hvilken indflydelse man kan have, og hvordan man kan starte sådan en slags forening fra bunden – eller gøre mere brug af erfaringseksperter.

## **Kunst som redskab – og krav til samfundet**

Det, vi selv kunne tage med hjem, var inspiration på mange forskellige temaer.

To af de seminarer, vi gik til, handlede meget om kunst og derved aktivering af hjemløse og udsatte – selvom aktivering normalt er et fy-ord... at lave et værk/produkt, man kunne være stolt af.

Det ene seminar var en kunstner ved navn David Tovey, der bl.a. havde haft en “catwalk” med tøj, han havde syet af materialer fundet på gaden. Dog havde han krævet, at han så

også, udover catwalken, ville have en udstilling, der omhandlede PTSD hos tidligere soldater som ham selv – alt dette på det verdensberømte Tate, Museum of Modern Arts.

Der kunne man både se, hvor langt man kan nå med kunst, men også, at det er ok at stille store krav – selv til de største spillere i samfundet – og også de mange forskellige måder, man kan udtrykke sig på med kunst.

Det andet seminar var i virkeligheden et kunstværk i sig selv! En belgier ved navn Laurant d'Ursel, også kendt i Bruxelles som manden med de to forskelligfarvede Crocs. Han havde startet en forening, der gav mulighed for gratis bad til hjemløse, og derigennem var han blevet en aktivist mod hjemløshed, der arbejder på en kæmpe række af projekter.

Hans hovedtese var: "Hør på, hvad de hjemløse vil." Og under "forestillingen" vendte han ofte tilbage til, at det værste, han havde gjort i sit liv, var, da han selv fik en idé og ikke vendte den med de lokale hjemløse...

En virkelig interessant idé, han havde lavet, var et teater for byrådet, med hjemløse som forfattere og skuespillere – men et interaktivt teaterstykke, der involverede byrådet. Byrådet skulle tage stilling til en masse af de hjemløses dilemmaer, og efter forestillingen fik de at vide:

"Så nu har I løst problemerne for hjemløse her – så kan I bare tage jeres løsninger i brug i byrådet."

En stærk, hård og kontant måde at vise, at de fleste problematikker er forholdsvis nemme at løse – men man må høre på hjemløse for at forstå dem.

### **Et stærkt portugisisk eksempel**

På et seminar fandt vi frem til den 4. tidligere hjemløse konferencedeltager. Han var fra Portugal og arbejder i en NGO, der arbejder med hjemløse. Det, vi fandt spændende, var, at

han også var fortaler for brugerinddragelse.

Men da vi fik os en snak mellem seminarerne, faldt vores samtale hurtigt hen på langtidshjemløse – og hvordan de kommer bedst i mål med Housing First. Deres NGO havde rådighed over ca. 150 boliger, hvor de primært visiterede mennesker, der havde været hjemløse i 10 år eller mere, til.

Det hele var meget frit, da det jo ofte kan være svært at indfinde sig i en bolig efter så mange år. Så nogle brugte en måned eller to foran døren eller på deres altan. Men der var hele tiden en bostøtte til at hjælpe dem i deres behov. Bostøtten kunne være alt fra peer-to-peer til en advokat og varede, så længe der var et behov. For nogle var det resten af livet, andre blomstrede op og fik arbejde og en "normal" dagligdag og havde derfor ikke brug for støtten længere.

### **Akademiker-engelsk og fællesskab**

Det var ret psykisk hårdt og udfordrende at skulle følge med på akademiker-engelsk med bl.a. fransk, tysk og græsk accent. Men samtidig superinspirerende og givende. Der var en masse gode netværksmuligheder – også med danske organisationer, da vi heldigvis er flot repræsenteret.

Vi mener, at der er en stor vigtighed i vores tilstedeværelse. Og det er noget, vi fortsat skal engagere os i – muligvis endnu stærkere, med f.eks. et dansk seminar, som tidligere beskrevet.